

מועד אב תשפ"א

בס"ד

בחינה בהלכות חופה וקידושין

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבידור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
6. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. עד אחד בקידושין
 - א. האם חיישין לקידושין שנעשו בפני עד אחד?
 - ב. כיצד הדין אם אחד מבני הזוג מכחיש את העד בטענת להד"מ או בטענת 'משטה הייתי'?
 - ג. עד אחד, האם נאמן על דבר שבערווה? הוכח!
2. אומדנות בקידושין

הרמ"א באבהע"ז סי' מב סעיף א' פסק בשם המרדכי שמי שלקח יד האשה בחזקה שלא ברצונה וקידש, והיא לא זרקה הקדושין, הוי מקודשת.

מאידך הרמ"א בסימן כב סעיף ד' פסק בשם הרמ"ה שאם זרק לה הקידושין, אפילו לתוך חיקה, ושתקה לאו כלום היא, הואיל ולא נתרצית תחלה לקדושי ליה.

כתוב ב' תירוצים שהובאו באחרונים, ליישוב סתירה זו.
3. פנים חדשות

באר אם חל דין פנים חדשות במקרים דלהלן:

 - א. מי שהיה במעמד החופה ושמע ברכות הנישואין אך לא השתתף בסעודת הנישואין.
 - ב. אורח שהתבקש להשלים מנין לשבע הברכות, ואינו סועד בסעודת שבע ברכות.
 - ג. יום טוב שני.
 - ד. סעודה שלישית.
 - ה. פורים.

עמוד 1 מתוך 3

4. ברכת 'אשר צג' ושהחיינו

כתב הבה"ג: - אחר שמצא בתולים מברך: **בא"י אלהינו מלך העולם אשר צג אגוז בגן עדן וכו'.** האם ברכה זו טעונה כוס? ומדוע אין דין 'עובר לעשייתו' בברכה זו? באר האם להלכה יש לברך ברכה זו? האם יש לברך ברכת שהחיינו על הקידושין והנישואין?

5. עדים קרובים

באר כשרות עדים הקרובים בדרגות דלהלן:

- להעיד לאשת אחיו.
- לאחי האח מהאם. כיצד רחל שנישאת ליוסף וילדה ממנה ראובן, והיה ליוסף בן מאשה אחרת והוא מנשה ומת יוסף ונישאת לשמעון וילדה ממנו יהודה.
- עדות לסב אשתו.
- עדות ארוס לקרובי ארוסתו/משודכת לו.

6. קרוב שנתרחק

הבית יוסף בחו"מ סימן לג' הביא דעת בעל העיטור שכשנפסק הדין כשהיה העד קרוב לא יוכל לחזור ולתבעו אח"כ בעדות זה כשנתרחק, דהואיל ונפסק הדין, נפסק. באר ב' טעמים שהובאו בנושאי כלים בביאור דין זה.

7. הצטרפות לעד רשע

קיי"ל שמי שראה עדות עם עד רשע אסור לו להעיד עמו בבית הדין.

- מאיזה פסוק למדנו כי אין להצטרף לעד רשע?
- עד שיודע כי העד הרשע דובר אמת, האם מותר לו להצטרף עם הרשע לעדות? **נמק'!**
- האם מותר לעד הכשר, להעיד יחידי, [כדי לחייב שבועה], או שהכשר נפסל גם לעדות יחיד?
- האם פסול זה חל רק כשעובר איסור תורה שיש בו מלקות, או אף כשעובר איסורי דרבנן או איסורי תורה שאין בהם מלקות?

8. גדר 'רשע'

הבא על הארוסה בלא כתובה, או הבא על הגויה, האם נפסל לעדות? פרט הדין מהתורה ומדרבנן?

9. זיהוי המתחייבים בשטר

שטר או שובר שהעדים החתומים בו אינם מכירים את המלווה או את הלווה, האם השטר תקף? פרט ונמק'!

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

10. הטעיית מסדר הקידושין

מסדר קידושין שערך חופה לחתן כהן, ולאחר החתונה התברר כי הכלה גרושה, והעדים ידעו שהכלה גרושה אך הסתירו זאת ממסדר הקידושין. ועוד התברר כי אחד מהעדים מגלח **בתער**. חווה דעתך בתוקף קידושין הללו.

עמוד 2 מתוך 3

11. עדים חוזרים בתשובה

רב ערך חופה וקידושין בפני קהל רב, וייחד שני עדים כדין. לאחר החופה, פנה אליו אחד מהעדים ובדמעות שליש, התוודה בפניו כי נכשל במזיד באיסורי תורה, ומעתה מתחרט מעומק הלב, ומבקש דרך לעשות תשובה. האם על הרב לערוך את הקידושין בשנית?
באר לפחות 3 נידונים העולים ממעשה זה.

12. כתובה דיגיטלית

חברה העוסקת בייעול תהליכים ארגוניים, הציעה לרבנות להעביר את מערך הכתובות לכתובות ללא נייר, דהיינו לערוך את כל הכתובות בקבצים דיגיטליים, והחתן והעדים יחתמו ע"י שרטוט חתימתם על גבי המסך בלבד.
חוזה דעתך בכשרות כתובה זו.

* * *

עמוד 3 מתוך 3